

□ Óheimilt er að framkvæma á sjúklingi vísindarannsókn sem uppfyllir ekki skilyrði 4. mgr. 2. gr.

¹⁾ L. 55/2009, 26. gr.

Pátttaka í þjálfun og kennslu nemenda.

■ **11. gr.** Skýra ber sjúklingi frá því ef fyrirhugað er að nemendur á heilbrigðisssviði verði viðstaddir meðferð á honum vegna þjálfunar og kennslu þeirra. Sjúklingur getur neitað að taka þátt í slíkri þjálfun og kennslu.

III. kafli. Trúnaðar- og þagnarskylda.

Pagnarskylda starfsmanns í heilbrigðispjónustu.

■ **12. gr.** Starfsmaður í heilbrigðispjónustu skal gæta fyllstu þagmælsku um allt það sem hann kemst að í starfi sínu um heilsufar sjúklings, ástand, sjúkdómsgreiningu, horfur og meðferð ásamt öðrum persónulegum upplýsingum. Pagnarskyldan helst þó að sjúklingur andist og þó að starfsmaður láti af störfum. Mæli ríkar ástæður með því getur starfsmaður látið í te upplýsingar með hliðsjón af vilja hins látna og hagsmunum hlutaðeigandi. Sé starfsmaður í vafa getur hann borið málið undir landlæknin.

Undanþágur frá þagnarskyldu.

■ **13. gr.** Pagnarskylda skv. 12. gr. nær ekki til atvika sem starfsmanni í heilbrigðispjónustu ber að tilkynna um samkvæmt öðrum lagaákvæðum, t.d. ákvæðum barnaverndarlagi. Í þeim tilvikum ber starfsmanni skylda til að koma upplýsingum um atvikið á framfæri við þar til bær yfirvöld.

□ Samþykki sjúklings eða forrádamanns leysir starfsmann undan þagnarskyldu.

□ Um vitnaskyldu starfsmanna í heilbrigðispjónustu gilda ákvæði læknalaga.

IV. kafli. Meðferð upplýsinga í sjúkraskrá.

Aðgangur að sjúkraskrá.

■ **14. gr.** [Um meðferð upplýsinga í sjúkraskrá gilda ákvæði laga um sjúkraskrá.]¹⁾

¹⁾ L. 55/2009, 26. gr.

■ **15. gr. . . . ¹⁾**

□ . . . ¹⁾

□ [Persónuvernd]²⁾ er heimilt samkvæmt lögum um skráningu og meðferð persónuupplýsinga að veita aðgang að upplýsingum úr sjúkraskránum, þar með töldum lífsýnum, vegna vísindarannsókna, enda uppfylli rannsókn skilyrði vísindarannsóknar, sbr. 4. mgr. 2. gr. laga þessara. Unnt er að binda slíkt leyfi þeim skilyrðum sem metin eru nauðsynleg hverju sinni.

□ Í hvert sinn sem sjúkraskrá er skoðuð vegna vísindarannsóknar skal það skráð í hana og ákvæða 1. og 2. mgr. gætt.

¹⁾ L. 55/2009, 26. gr. ²⁾ L. 77/2000, 46. gr.

■ **16. gr. . . . ¹⁾**

¹⁾ L. 55/2009, 26. gr.

V. kafli. Meðferð.

Virðing fyrir mannhelgi sjúklings.

■ **17. gr.** Heilbrigðisstarfsmenn og aðrir sem starfs síns vegna hafa samskipti við sjúkling skulu koma fram við hann af virðingu.

□ Að meðferð sjúklings skulu ekki koma aðrir en þeir sem nauðsynlega þurfa. Heilbrigðisstarfsmáður skal gæta þess að framkvæma nauðsynlega meðferð með þeim hætti að utan-ákomandi aðilar sjái ekki til og að upplýsingar um meðferð einstaklinga séu ekki aðgengilegar öðrum en viðkomandi heilbrigðisstarfsmönnum.

Bið eftir meðferð.

■ **18. gr.** Þurfi sjúklingur að bíða eftir meðferð skal læknir,

sem hann leitar til, gefa skýringar á biðinni ásamt upplýsingum um áætlaðan biðtíma.

□ Skylt er að gera sjúklingi grein fyrir því ef unnt er að fá þá meðferð sem hann þarfnað fyrir annars staðar.

Forgangsröðun.

■ **19. gr.** Ef nauðsynlegt reynist að forgangsraða sjúklingum vegna meðferðar skal fyrst og fremst byggð á lækni-fræðilegum sjónarmiðum og eftir atvikum öðrum faglegum forsendum.

Val á heilbrigðisstarfsmanni.

■ **20. gr.** Þráttr fyrir skiptingu landsins í [heilbrigðisum-dæmi]¹⁾ samkvæmt lögum um heilbrigðispjónustu á sjúklingur rétt á að leita til þess læknis sem honum hentar best. Þá að hann rétt á að fá álit annars læknis á greiningu, meðferð, ástandi og batahorfum. Sama gildir um aðra heilbrigðisstarfsmenn.

¹⁾ L. 40/2007, 39. gr.

Ábyrgð sjúklings á eigin heilsu.

■ **21. gr.** Sjúklingur ber ábyrgð á heilsu sinni eftir því sem það er á hans færi og ástand hans leyfir. Honum ber eftir atvikum að vera virkur þátttakandi í meðferð sem hann hefur samþykkt.

Reglur um innlögn og útskrift.

■ **22. gr.** Við komu sjúklings á heilbrigðisstofnun skulu heilbrigðisstarfsmenn sem annast hann kynna sig og starfs-svið sitt. Jafnframt skal kynna fyrir honum reglur og venjur sem gilda á stofnuninni og máli skipta.

□ Sjúklingi skal gerð grein fyrir hvaða læknir beri meginábyrgð á meðferð hans á heilbrigðisstofnun.

□ Áður en að útskrift sjúklings kemur skulu aðstæður hans kannaðar og honum tryggð fullnægjandi heimaþjónusta eða önnur úrræði eftir því sem unnt er.

□ Við útskrift af heilbrigðisstofnun skal sjúklingur fá, eftir því sem þörf krefur, leiðbeiningar um þýðingarmikil atriði er varða eftir meðferð, svo sem lyfjagjöf, mataræði, þjálfun og hreyfingur. Ef þess er óskað skulu leiðbeiningarnar gefnar skriflega.

□ Læknabréf og vottorð vegna veikinda, slysa, sjúkrahús-legu og þess háttar skulu afgreidd án ástæðulauss dráttar.

Linun þjáninga og nærvera fjölskyldu og vina.

■ **23. gr.** Lina skal þjáningar sjúklings eins og þekking á hverjum tíma frekast leyfir.

□ Sjúklingur á rétt á að njóta stuðnings fjölskyldu sinnar, ættmenna og vina meðan á meðferð og dvöl standur. Sjúklingur og nánustu vandamenn hans eiga rétt á að njóta andlegs, félagslegs og trúarlegs stuðnings.

Meðferð dauðvona sjúklings.

■ **24. gr.** Dauðvona sjúklingur á rétt á að deyja með reisn. Gefi dauðvona sjúklingur ótvírætt til kynna að hann óski ekki eftir meðferð sem lengir líf hans eða tilraunum til endurlifgunar skal læknir virða þá ákvörðun.

□ Sé dauðvona sjúklingur of veikur andlega eða líkamlega til þess að geta tekið þátt í ákvörðun um meðferð skal læknir leitast við að hafa samráð við vandamenn sjúklings og samstarfsfólk sitt áður en hann ákveður framhald eða lok meðferðar.

VI. kafli. Sérreglur um sjúk börn.

Upplýsingar um heilsufar og meðferð sjúkra barna.

■ **25. gr.** Ef sjúklingur er yngri en 16 ára skulu upplýsingar skv. 5. gr., svo og aðrar upplýsingar samkvæmt lögum þessum, veittar foreldrum.

Sjúkum börnum skulu veittar upplýsingar að teknu tilliti til aldurs þeirra og proska. Þau eiga þó sama rétt og aðrir á að hafna því að fá upplýsingar, sbr. 6. gr.

Samþykki vegna meðferðar sjúkra barna.

■ **26. gr.** Foreldrar sem fara með forsjá barns skulu veita samþykki fyrir nauðsynlegrum meðferð barns yngra en 16 ára. Eftir því sem kostur er skulu sjúk börn höfð með í ráðum og alltaf ef þau eru 12 ára eða eldri.

Neiti foreldrar sem fara með forsjá barns að samþykka nauðsynlega meðferð, sbr. 1. mgr., skal læknir eða annar heilbrigðisstarfsmaður snúa sér til barnaverndaryfirvalda, sbr. ákvæði barnaverndarlagra.

Ef ekki vinnst tími til að leita liðsinnis barnaverndaryfirvalda, sbr. 2. mgr., vegna lífsnauðsynlegrar bráðameðferðar á sjúku barni er skylt að hafa heilbrigði þess að leiðarljósi og grípa tafarlaust til nauðsynlegrar meðferðar.

Ýmsar reglur um sjúk börn.

■ **27. gr.** Skylt er að gera allt sem unnt er til að sjúkt barn fái að þroskast og njóta lífsgæða þrátt fyrir veikindi og meðferð eftir því sem ástand þess leyfir.

Hlífa ber börnum við ónauðsynlegum rannsóknum og aðgerðum.

Sjúk börn, sem dveljast á heilbrigðisstofnun, eiga rétt að hafa foreldra eða aðra nána vandamenn hjá sér og skal sköpuð aðstaða fyrir þá eftir því sem kostur er.

Systkini og vinir mega eftir því sem kostur er heimsækja sjúkt barn sem dvelst á heilbrigðisstofnun.

Sjúk börn á skólastyldualdri skulu fá kennslu sem hæfir aldri þeirra og ástandi.

Umhverfi og aðbúnaður sjúkra barna á heilbrigðisstofnum skal hæfa aldri þeirra, proska og ástandi.

VII. kaffi. Réttur til að kvarta.

Athugasemdir og kvartanir vegna meðferðar

■ **28. gr.** Athugasemduum sjúklings vegna þjónustu á heilbrigðisstofnun skal beint til yfirstjórnar viðkomandi stofnunar.

[Vilji sjúklingur kvarta yfir meðferð getur hann beint kvörtun til landlæknis.]¹⁾

Starfsmönnum heilbrigðisstofnunar er skylt að leiðbeina sjúklingi eða vandamanni sem vill koma á framfærni athugasemd eða bera fram kvörtun. Enn fremur er stjórn heilbrigðisstofnunar skylt að taka til athugunar ábendingar starfsmanna sem telja að réttur sjúklinga sé brotinn.

Sjúklingur skal fá skrifleg svör við athugasemduum sínum og kvörtunum eins fljótt og auðið er.

¹⁾ L. 41/2007, 24. gr. Málsgreininni var einnig breytt með b-lið 4. tölul. 39. gr. l. 40/2007 sem öðluðust gildi samtímis l. 41/2007. Þar hljóðar málsgreinin svo: Vilji sjúklingur kvarta yfir meðferð getur hann beint kvörtun sinni til landlæknis í samræmi við ákvæði laga um landlæknin.

VIII. kaffi. Gildistökuákvæði o.fl.

Heimild ráðherra til að setja reglugerð.

■ **29. gr.** Ráðherra skal setja reglugerð¹⁾ um vísindarannsóknir á heilbrigðissviði. Þar skulu m.a. vera ákvæði um vísindasiðanefnd og siðanefndir skv. 4. mgr. 2. gr. Þá er ráðherra heimilt að setja reglugerð um framkvæmd laga þessara.

¹⁾ Rg. 286/2008.

Gildistaka.

■ **30. gr.** Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1997.